

Stanovisko

hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta Turčianske Teplice na rok 2016, k viacročnému rozpočtu na roky 2017 – 2018 a k návrhu Programového rozpočtu.

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.) predkladám **odborné stanovisko k návrhu rozpočtu mesta Turčianske Teplice na rok 2016, viacročného rozpočtu na roky 2017 - 2018 a k návrhu Programového rozpočtu.**

Odborné stanovisko k návrhom vyššie uvedených rozpočtov (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe predložených návrhov, ktoré boli spracované v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu mesta Turčianske Teplice na rok 2016 a viacročného rozpočtu na roky 2017 - 2018 a programového rozpočtu (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so **zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a v súlade s **ustanovením § 9, ods. 1, 2 a 3, zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia **zákonov:**

- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve,
- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len VZN),
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- ústavný zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti,
- opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- smernica č. 6/2014 - Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta Turčianske Teplice.

1.2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta Turčianske Teplice

Návrh rozpočtu bol v zákonom stanovenej lehote, v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p., zverejnený na úradnej tabuli mesta Turčianske Teplice a na webovej stránke mesta Turčianske Teplice dňa 30.11.2015, t.j. viac ako 15 dní pred jeho schválením.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 č. MF/008154/2015-411 uverejnenej vo Finančnom spravodaji č. 04/2015.

Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 je vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 uverejnenom vo Finančnom spravodajcovi č. 14/2004, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie vznp, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy a vyhláškou Štatistického úradu č. 247/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť hospodárenia Slovenskej republiky, posilniť transparentnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov a v snahe podporiť dlhodobú konkurencieschopnosť Slovenskej republiky s prihliadnutím na požiadavku ekonomickej a sociálnej spravodlivosti a solidarity medzi súčasnými a budúcimi generáciami, bolo prijatie ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Rozpočet na rok 2016 je zostavený v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v členení predchádzajúce 2 roky, rozpočet bežného roka, očakávaná skutočnosť bežného roka a návrh rozpočtu na 3 nasledujúce roky.

Návrh rozpočtu na rok 2016 vychádza z požiadaviek jednotlivých odborov a samostatných oddelení MsÚ Turčianske Teplice, rozpočtových a príspevkových organizácií mesta, požiadaviek z jednotlivých VMČ a obyvateľov mesta. Návrh rozpočtu je zostavený ako programový, t.j. zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a podprogramov.

Rozpočet Mesta Turčianske Teplice na rok 2016 je navrhnutý ako vyrovnaný v celkovej výške príjmov a zároveň aj výdavkov 5.192.357 €.

C. TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh viacročného rozpočtu ako strednodobého ekonomického nástroja finančnej politiky obce je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2016,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2017,

c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2018.

Pričom podľa § 9 ods. 4 tohto zákona príjmy a výdavky rozpočtov uvedených v odseku 1 písm. b) a c) nie sú záväzné.

Viacročný rozpočet na roky 2016 – 2018 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet na roky 2016 – 2018 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vnútorne členený na:

a) bežné príjmy a bežné výdavky (ďalej len „bežný rozpočet“),

b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (ďalej len „kapitálový rozpočet“),

c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2016 – 2018 sú vyjadrené finančné vzťahy k ŠR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Vychádzajúc z predloženého návrhu rozpočtu sa tento javí ako vyrovnaný a podrobne uvádzam porovnávacie údaje v tabuľkách:

ROZPOČET CELKOM:

v €

Rozpočtové roky	2016	2017	2018
Príjmy celkom	5 192 357	4 929 573	5 028 041
Výdavky celkom	5 192 357	4 929 573	5 028 041
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	0	0	0

v členení:

A, Bežný rozpočet:

v €

Rozpočtové roky	2016	2017	2018
Bežné príjmy celkom	4 742 695	4 798 573	4 826 232
Bežné výdavky celkom	4 593 335	4 589 191	4 720 720
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	149 360	209 382	105 512

B, Kapitálový rozpočet:

v €

Rozpočtové roky	2016	2017	2018
Kapitálové príjmy celkom	185 000	20 000	20 000
Kapitálové výdavky celkom	239 415	191 149	158 088
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	- 54 415	- 171 149	- 138 088

C, Finančné operácie:

v €

Rozpočtové roky	2016	2017	2018
Príjmové finančné operácie	264 662	111 000	181 809
Výdavkové finančné operácie	359 607	149 233	149 233
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	- 94 945	- 38 233	32 576

D.1. ROZPOČET PRÍJMOV

Vývoj príjmovej časti rozpočtu za roky 2009 – 2018

v €

Rok	Schválený rozpočet príjmov celkom (po aktuálnych zmenách)	Skutočnosť	% plnenia
2009	6 280 896	5 901 987	93,97
2010	6 104 757	4 899 250	80,25
2011	5 116 364	5 326 296	104,10
2012	5 214 932	5 387 521	103,31
2013	5 999 212	6 191 906	103,21
2014	5 708 390	5 706 522	99,97
2015	4 606 308	X	X
2016	5 192 357	X	X
2017	4 929 573	X	X
2018	5 028 041	X	X

1. BEŽNÉ PRÍJMY

1.1. Vývoj bežných príjmov za roky 2009 – 2018

v €

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov celkom	Skutočnosť	% plnenia
2009	4 313 866	4 538 622	106,70
2010	4 108 153	4 239 505	103,20
2011	4 229 836	4 495 596	106,28
2012	4 199 530	4 343 045	103,42
2013	4 263 041	4 460 419	104,63
2014	4 567 129	4 569 490	100,05
2015	4 458 613	X	X
2016	4 742 695	X	X
2017	4 798 573	X	X
2018	4 826 232	X	X

1.1.1. Daňové príjmy

Daňové príjmy spolu (daň poukázaná ÚS, daň z nehnuteľností a iné miestne dane a poplatky) a ich vývoj za roky 2009 – 2018 sú nasledovné:

v €

Rok	Rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť daňových príjmov	% plnenia
2009	2 379 546	2 339 230	98,31
2010	2 186 464	2 104 656	96,25
2011	2 316 300	2 413 462	104,19
2012	2 308 475	2 349 573	101,78
2013	2 290 473	2 323 956	101,46
2014	2 457 050	2 390 891	97,31
2015	2 578 948	X	X
2016	2 733 373	X	X
2017	2 758 359	X	X
2018	2 781 078	X	X

Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu samosprávy. Najväčší podiel na daňových príjmoch má **výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu.**

V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v návrhu rozpočtu mesto vychádza z východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2016 – 2018 a odhadovaného výberu daní na rok 2016. Daň je navrhnutá na vyššej úrovni ako bola výška schváleného rozpočtu na rok 2015 a to o 154 425 €.

1.1.2. Dane z majetku (daň z nehnuteľností)

Rok	Rozpočet daňových príjmov	Skutočné daňové príjmy z majetku	v €
			% plnenia
2010	317 000	343 746	108,44
2011	273 000	313 895	114,98
2012	280 000	299 240	106,87
2013	280 000	296 936	106,05
2014	280 000	290 176	103,63
2015	280 000	X	X
2016	280 000	X	X
2017	280 000	X	X
2018	280 000	X	X

Daň z nehnuteľnosti je rozpočtovaná na roky 2016, 2017 a 2018 v rovnakej výške, nakoľko sa neuvažuje so zvyšovaním sadzby danej dane v roku 2016.

Ako je zrejmé z tabuľky **výber dane z nehnuteľností sa postupom rokov stabilizuje**, nakoľko sadzby sa za dané roky nemenili a ani sa meniť pre rok 2016 nebudú. V príjmoch z danej dane sa neráta s vymožením pohľadávok, ktoré sa zvyšujú (k 31.12.2012 predstavovali 88.704€, k 31.12.2013 - 115.724,59€ a k 31.12.2014 – 142.665,95€).

1.1.3. Poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

Rok	Rozpočet	Skutočnosť (vrátane poukážok)	Z toho hodnota poukážok	v €
				Náklady na odpad. hospodárstvo
2012	207 000	194 452	34 737	233 416
2013	207 000	243 194	32 345	199 467
2014	217 050	227 194	27 319	212 621
2015	224 000	X	X	X
2016	241 706	X	X	X
2017	224 000	X	X	X
2018	224 000	X	X	X

Skutočný výber poplatkov za KO je ovplyvnený poukázkovým systémom, ktorý síce znižuje tento príjem o hodnotu poukážok, ale občania majú motiváciu uhradiť si pohľadávky za komunálny odpad.

1.2. Nedaňové príjmy

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
2010	463 550	539 631	116,41
2011	549 453	578 621	105,31
2012	407 226	475 679	116,81
2013	477 205	639 504	134,01
2014	512 872	604 266	117,82
2015	487 859	X	X
2016	496 874	X	X
2017	494 027	X	X
2018	498 467	X	X

Nedaňové príjmy sú tvorené hlavne príjmami z prenájmu pozemkov, budov, nebytových priestorov, ktoré sú plánované v zmysle uzatvorených platných nájomných zmlúv, príjmom z administratívnych a iných poplatkov a platieb, z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier a tieto sú na rok 2016 rozpočtované vo výške 496 874€.

2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Vývoj kapitálových príjmov za roky 2009 – 2018

v €

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov	Skutočnosť	% plnenia
2009	1 412 302	690 004	43,12
2010	343 797	349 279	101,6
2011	937 017	529 405	56,5
2012	389 895	420 433	107,83
2013	463 891	460 691	99,31
2014	237 448	239 040	100,67
2015	12 500	X	X
2016	185 000	X	X
2017	20 000	X	X
2018	20 000	X	X

Kapitálové príjmy sú ovplyvnené hlavne realizovanými projektami, výzvami a prípadným predajom majetku mesta. V roku 2016 sa bude realizovať rekonštrukcia verejného osvetlenia, kde sa očakáva refundácia nákladov vo výške 180 000€. Z tohto dôvodu sú kapitálové príjmy rozpočtované v takejto výške.

3. FINANČNÉ OPERÁCIE

V roku 2016 mesto neplánuje prijať nový úver. Z prijatých úverov je možné uviesť nasledovné aktuálne úverové zaťaženie mesta:

v €

Názov banky	Výška prijatého úveru v €	Predpokladaný zostatok úverov k 31.12.2015
ŠFRB (22bj)	391 190,33	282 939,53
ŠFRB (14 bj)	315 475,00	214 249,53
ŠFRB (16 bj)	364 436,04	250 001,97
ŠFRB (34 bj)	820 620,06	565 111,63
ŠFRB (25 bj)	761 565,75	711 165,79
ŠFRB (13 bj)	280 183,00	272 003,20
SLSP	331 000,00	184 738,00
VÚB	280 000,00	280 000,00
VÚB osvetlenie	160 866,00	160 866,00

S P O L U 2 921 075,65 €**D.2 ROZPOČET VÝDAVKOV**

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu mesta Turčianske Teplice za roky 2009 - 2018 v €

Rok	Rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť	% Plnenia
2009	6 280 896	5 596 493	89,10
2010	4 762 421	4 734 354	99,41
2011	5 277 720	4 917 781	93,18
2012	5 165 229	5 112 805	98,99
2013	5 999 212	5 904 282	98,42
2014	5 652 575	5 576 327	98,65
2015	4 606 308	X	X
2016	5 192 357	X	X
2017	4 929 573	X	X
2018	5 028 041	X	X

2.1. BEŽNÉ VÝDAVKY

Vývoj bežných výdavkov spolu za roky 2009 - 2018 v €

Rok	Rozpočet bežných výdavkov	Skutočnosť	% plnenia
2009	4 137 175	4 017 882	97,12
2010	4 022 790	3 970 478	98,70
2011	4 189 852	4 037 156	96,36
2012	4 402 683	4 154 977	94,37
2013	4 252 422	4 226 864	99,40
2014	4 528 271	4 465 258	98,61
2015	4 167 537	X	X
2016	4 593 335	X	X
2017	4 589 191	X	X
2018	4 720 720	X	X

Vývoj bežných výdavkov mesta je v jednotlivých rokoch vyrovnaný s miernym nárastom.

2.2. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Vývoj kapitálových výdavkov za roky 2009 – 2018

v €

Rok	Rozpočet kapitálových výdavkov	Skutočnosť	% plnenia
2009	2 024 859	1 459 757	72,09
2010	620 998	645 241	103,90
2011	765 420	739 816	96,65
2012	607 829	503 483	82,83
2013	1 637 102	1 567 755	95,76
2014	984 148	938 273	95,34
2015	282 866	X	X
2016	239 415	X	X
2017	191 149	X	X
2018	158 088	X	X

2.3. FINANČNÉ OPERÁCIE

V roku 2016 je výška plánovaných výdavkových finančných operácií 359 607 € v čom sú rozpočtované splátky istiny z úverov v komerčných bankách vo výške 272 844 € a zvyšok vo výške 86 763 € na úvery, ktoré boli prijaté zo ŠFRB na výstavbu nájomných bytových domov.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET.

Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v § 4 ods. 5 „, Rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (ďalej len "program obce"). Rozpočet vyššieho územného celku obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude vyšší územný celok realizovať z výdavkov rozpočtu vyššieho územného celku (ďalej len "program vyššieho územného celku", ukladá samosprávam, počnúc rozpočtom na rok 2009, uplatňovanie moderných metód tvorby rozpočtu a nových nástrojov rozpočtového procesu zameraných na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii - tzv. programové rozpočtovanie.

Programový rozpočet je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

Súčasťou návrhu rozpočtu mesta Turčianske Teplice na rok 2016, viacročného rozpočtu na roky 2017 až 2018 je aj Programový rozpočet mesta Turčianske Teplice na rok 2016 a na roky 2017 - 2018.

Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2017 – 2018 v zmysle § 9 ods. 3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov **nie sú záväzné.**

ZÁVER

Návrh rozpočtu mesta Turčianske Teplice na rok 2016 a návrh viacročného rozpočtu na roky 2016 – 2018 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi - zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Návrh programového rozpočtu na rok 2016 a roky 2017 – 2018 bol vypracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu bol verejne sprístupnený dňa 30.11.2015, spôsobom obvyklým (úradná tabuľa, internet) v zákonom stanovenej lehote, t.j. viac ako 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov,

**na základe uvedených skutočností
odporúčam
mestskému zastupiteľstvu v Turčianskych Tepliciach predložený návrh
rozpočtu na rok 2016
schváliť
a návrh viacročného rozpočtu mesta Turčianske Teplice na roky 2017 – 2018 a
návrh Programového rozpočtu na rok 2016 a roky 2017 -2018
zobrať na vedomie.**

Turčianske Teplice, 4. decembra 2015

Dušan Hrivnák
hlavný kontrolór
mesta Turčianske Teplice